

mark insingel

het doel is wit

verzamelde gedichten

Het doel is wit is een uitgave van PoëzieCentrum. Het bevat alle bekende gedichten van Mark Insingel, of ze nu in zijn 'officiële' bundels zijn verschenen, of elders. Om de evolutie en de volledigheid van zijn oeuvre aanschouwelijk te maken, zijn ook *Panorama* en *Ons derde land* in het boek opgenomen. Dat zijn twee bundels met jeugdwerk die onder de naam Mark Donckers werden gepubliceerd.

Dit document biedt een overzicht van de inhoud van ***Het doel is wit***. Het documenteert ook de vindplaatsen van alle gedichten, zowel in de officiële bundels van Mark Insingel als in (literaire) tijdschriften en bloemlezingen. Wie wil weten waar de gedichten van Mark Insingel ooit zijn verschenen, vindt het antwoord dus hier.

Deze lijst werd door Rafaël Adriaen, Michiel Dumarey en Bert Van Raemdonck opgesteld in het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (KANTL-CTB). Het document is een *work in progress*. Indien er nieuwe vindplaatsen van Mark Insingels poëzie zouden opduiken, dan worden ze hier toegevoegd. Hebt u zelf een gedicht teruggevonden in een bron die niet in deze lijst voorkomt? Laat dan gerust iets weten aan ctb@kantl.be.

De rechten op ***Het doel is wit*** berusten bij Mark Insingel, Poëziecentrum, Lars Bernaerts en Bert Van Raemdonck. De rechten op dit document berusten bij het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (KANTL, Koningstraat 18, B-9000 Gent).

DRIJFHOUT (1963)

Een langzaam koord

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 99

Dietsche Warande & Belfort (1962) CVII, 7, p. 492 (+correctie p. 606)

Een sloep van golven

Spiegel van de Nederlandse poëzie 5. Hedendaagse dichters. Tweede deel.

Samenstelling Victor E. Van Vriesland. Meulenhoff, Amsterdam (1968), p. 248

Als zij danst

In speelwind spele-

Japanse vrouwen

Seizoenen en

De kamer stil en helder

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 93

Naakte knapen

Door woorden betreden

Spiegel van de Nederlandse poëzie 5. Hedendaagse dichters. Tweede deel.

Samenstelling Victor E. Van Vriesland. Meulenhoff, Amsterdam (1968), p. 249

In de schaal

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 94

Achter gesloten

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 98

Spiegel van de Nederlandse poëzie 5. Hedendaagse dichters. Tweede deel.

Samenstelling Victor E. Van Vriesland. Meulenhoff, Amsterdam (1968), p. 249

Helder water.

Elke avond van

Een ijl pijpen

In het drijfzand van

Witte stad van meeuwen

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 96

Tokkelt de gitaar.

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 97

De rode bloem

Amazones jagen

Het huis van schimmel.

Een prins

Een dag, een arena

Gore heide.
Een nachtelijke
In memoriam Marianna Alcoforado.
In het ziltig
Uw vingers
In blinde ogen
Roerloos boten.
In de Franse
Bomen windverlaten
Een bloem venijn.
Het gedicht,
Vlinders geprikt
'Liggend naakt' Modigliani.
Kringelt in een

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 96

Knaagt de steekvlam
Winteravond.
De maan mes van kou.
De slaap, de zachte
Van trots een ringmuur

Kontrast (1962) II, 3-4, p. 95

EEN KOOI VAN LICHT (1966)

EEN KOOI VAN LICHT

De pijn der grens traant
Een omzichtig man
De handen voor
Blikken, vissen.
– In het stilleven
Het oog, de kever,
De plunderingen
Een zon mieren
Het licht in trappen
Het plezier, de tent in
Huizen ergernis.

Dietsche Warande & Belfort (1964) CIX, 9, p. 647

In samenscholingen

Daal ik, witte

Egyptisch is haar

Dietsche Warande & Belfort (1964) CIX, 9, p. 646

Spiegel van de Nederlandse poëzie 5. Hedendaagse dichters. Tweede deel.

Samenstelling Victor E. Van Vriesland. Meulenhoff, Amsterdam (1968), p. 249

Het dronken vuur.

Dietsche Warande & Belfort (1964) CIX, 9, p. 647

Het huis, de tombe,

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 438

De hakmessen van

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 435

Aan mijn sportwagen

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 438

Tussen poolgebieden

Het ouderpaar verdort

Groot verzenboek. Vijfhonderd gedichten over leven, liefde en dood. Een thematische bloemlezing uit de Nederlandstalige poëzie van de twintigste eeuw.

Samengesteld door Jozef Deleu. Lannoo, Tielt, 8ste, herziene druk (1998). 1ste druk 1976.

Groot Verzenboek. 555 gedichten over leven, liefde en dood. - Veertiende, herziene en uitgebreide druk, Tielt/Amsterdam: Lannoo/Podium (2009), p. 304

DE FRANSE TUIN

De prinsen in het park

Schuim (1979) VI, 1-2, p.35 (+Fr. vert. Neer Vantina)

Verspild en spichtig

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 439

Het verebben,

Schuim (1979) VI, 1-2, p.35 (+Fr. vert. Neer Vantina)

Een nest, een

De bloem, haar hoog

De man, het ongeduld,

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 435

Een woning witte

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 434

Voor blanken diep

Bloeit in de eistille

Een profeet
Een feest van
Een licht, een
Verboden vrouw en
Tepels in een
De vogel Vrijheid in
Bestendig wit de

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 436

De stilte, brekend
Scherpe nagels en

Spiegel van de Nederlandse poëzie 5. Hedendaagse dichters. Tweede deel.

Samenstelling Victor E. Van Vriesland. Meulenhoff, Amsterdam (1968), p. 249

Het koel gewelf.

HERRENCHIEMSEE

Uit een slaap van algen
De tuinen, aan nieuws-
De horizon,
De dagen, naamloos,
Een zwakkeling van

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 440

Zover ik leef
Glans van schijn-

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 440

De prins, de bedelaar,
Verscholen, wolk en

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 436

Meeuwen in
Het gedicht, het water,

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 437

Het ritme tegenstrijdig,

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 437

Licht ontaardt in

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 436

Lemen muren van
Krankzinnig
Haren en lippen

Dietsche Warande & Belfort (1966) CXI, 1, p. 7

In de ijle

De dag van kringen,

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 435

Een kei is zachter

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1965) XVIII, 3, p. 236

Eiland, kastelen

Zonder dronkenschap, het

Uitwendig spreken stolt.

De Nieuwe Stem (1965) XX, 7, p. 434

PERPETUUM MOBILE (1969)

ik

wentelingen welvingen gewelven

zij gaat mij voor

de vrouw wacht op

de man wacht op

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 3, p. 259

heeft nood aan

de cirkel is het doel

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 4, p. 366

de ronding

men verbindt een lijn met

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 3, p. 257

van jou tot mij is

Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift (2012) XXX, 117, p. 64

Vorm & Visie. Geschiedenis van de concrete en visuele poëzie in Nederland en

Vlaanderen. Samengesteld door Renaat Ramon. Poëziecentrum, Gent (2014), p. 237

de hoop van het begin

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 58

dezelf-de gelijktijdig

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 3, p. 260

alleen leidt tot te zamen

alles is schijn

een vrouw zag een man

deze samen-hangen

ik heb graag

gisteren vandaag morgen

in een kamer alleen

De Tafelronde (1969) XIII, 3-4, p. 61

Literair Akkoord 12. Een keuze uit bijdragen verschenen in de Zuid- en Noord-nederlandse letterkundige tijdschriften van de jaren 1968. Witte Beertjes nr. 1330.

A.W. Bruna & Zoon, Utrecht/Antwerpen, [1969], p. 144

beweging is gevaar

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 38

noemt zich ik

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 3, p. 256

zal lief hebben ge-had

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 38

hou van groen

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 38

stilte drukte

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 4, p. 370

deze zelfde hier

De Tafelronde (1969) XIII, 3-4, p. 63

wie d.i. wat d.i. waar d.i.

enkel meervoud

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 38

men weet wat men wil

letters worden woorden

een veroveraar is een

De Tafelronde (1969) XIII, 3-4, p. 62

Poëziekrant (2000) XXIV, 1-2, p. 37

vrees voor verlangen naar

Zieteratuur. Concrete en visuele poëzie uit Nederland en Vlaanderen. Redactie Karel ten Haaf. Passage, Groningen (2010), p. 56

als zij dan hij

Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift (2012) XXX, 117, p. 63

Vorm & Visie. Geschiedenis van de concrete en visuele poëzie in Nederland en

Vlaanderen. Samengesteld door Renaat Ramon. Poëziecentrum, Gent (2014), p. 236

zij meer dan hij nog

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 4, p. 368

nederlaag onderwerping

vertragen versnellen

dtij dtij

uit weg

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969), XXII, 4, p. 369

men

MODELLEN (1970)

de vader is eerst, de zoon is verder

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969) XXII, 3, p. 255

Poëzie is een daad van bevestiging. Noord- en Zuidnederlandse poëzie van 1945 tot heden. Elsevier, Amsterdam/Brussel (1978) + 2de, herziene druk (1984). Ook uitgebracht onder de titel *Noord- en Zuidnederlandse poëzie na 1945* (Elsevier, Amsterdam, 1978), p. 165

100 vaders. De honderd mooiste vadergedichten. Samengesteld door Peter Theunynck en Ronny De Schuyttert. Lannoo, Tielt (2006), p. 67.

ik kom er niet/ik kom er

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 48

meerwaardigheid minderwaardigheid

Labris (1970) VIII, 1, p. 66

toen gebeurde wat gebeurt

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 48

zo lang men zin heeft

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 48

leren

De Vlaamse Gids (1968) LII, 8-9, p. 48

horen, zien en zeggen

De Vlaamse Gids (1970) LIV, 10, p. 26

meer is beter minder is beter

Labris (1970) VIII, 1, p. 65

kleinst is klein grootst is groot

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969) XXII, 4, p. 367

binnen is binnen buiten is buiten

Labris (1970) VIII, 1, p. 68

spreken verdeelt de hoofden!

De Vlaamse Gids (1970) LIV, 10, p. 26

doet men alleen in gemeenschap

Dichters van deze tijd. P.N. van Kampen & Zoon/Standaard uitgeverij,
Amsterdam/Antwerpen, 23ste, herziene druk (1977).

ik had gewild ik had gekund

De Vlaamse Gids (1970) LIV, 10, p. 26

ik ben niet wie ik ben

Labris (1970) VIII, 1, p. 67

Literair Akkoord 15. Bruna, Utrecht/Antwerpen, [1972], p. 76

ik en jij

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969) XXII, 3, p. 258

mij ontzonk de kracht om haar

De Vlaamse Gids (1970) LIV, 10, p. 26

Gedichten 1970. Een keuze uit de tijdschriften. Samenstelling Jos de Haes en Hubert
van Herreweghen. Davidsfonds, Leuven, [1971], p. 37

vereend

mag

Labris (1970) VIII, 1, p. 69

hoogmoed

moeten

De Vlaamse Gids (1969) LIII, 10, p. 16

zien

De Vlaamse Gids (1969) LIII, 10, p. 16

was is (niet)

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1969) XXII, 4, p. 371

denken zeggen

Labris (1970) VIII, 1, p. 64

Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift (2012) XXX, 117, p. 62

Vorm & Visie. Geschiedenis van de concrete en visuele poëzie in Nederland en

Vlaanderen. Samengesteld door Renaat Ramon. Poëziecentrum, Gent (2014), p. 238

hetzelfde

De Vlaamse Gids (1969) LIII, 10, p. 17

het doel heiligt de middelen (machiavelli)

De Vlaamse Gids (1969) LIII, 10, p. 16

betoog (1)

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1970) XXIII, 5, p. 244

betoog (2)

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1970) XXIII, 5, p. 244-247

verhaal

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1970) XXIII, 5, p. 247-249

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 197

POSTERS (1974)

Eendracht maakt macht – l'Union fait la force

'to The Brave New World'

De Tafelronde (1969) XIV, 3-4, p. 126

het oude het sympathieke

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1972) XXV, 8, p. 761

Literair Akkoord 17. Een keuze uit bijdragen verschenen in de Zuid- en Noordnederlandse letterkundige tijdschriften van het jaar 1973.

Bruna, Utrecht/Antwerpen, [1974], p. 49.

onbekend (onbemind)

met geheven hoofd

Raster (1971-1972) V, 3 (herfst), p. 371-375

Vijftig na '50. Bloemlezing van de nieuwe poëzie. Samenstelling Willem M.

Roggeman en Hans van de Waarsenburg. Standaard, Antwerpen / P.N. van Kampen & Zoon, Amsterdam/Baarn (1973), p. 58

wie niet sterk is moet slim wezen

Raster (1971-1972) V, 3 (herfst), p. 371-375

zolang zal niets veranderen

Raster (1971-1972) V, 3 (herfst), p. 371-375

de stabilisering de mens

heeft de meerderheid de meerderheid

Raster (1971-1972) V, 3 (herfst), p. 371-375

Vijftig na '50. Bloemlezing van de nieuwe poëzie. Samenstelling Willem M.

Roggeman en Hans van de Waarsenburg. Standaard, Antwerpen / P.N. van Kampen & Zoon, Amsterdam/Baarn (1973), p. 58

Poëzie is een daad van bevestiging. Noord- en Zuidnederlandse poëzie van 1945 tot heden. Elsevier, Amsterdam/Brussel (1978) + 2de, herziene druk (1984). Ook

uitgebracht onder de titel *Noord- en Zuidnederlandse poëzie na 1945* (Elsevier, Amsterdam, 1978), p. 165

het boek dat ontstaat

Raam (1973) XI, 91, p. 28-29

bezitten dat maar mogelijk

iemand hebben waar je

Raam (1973) XI, 91, p. 30

stabiel labiel

De Tafelronde (1972) XVII, 2-3, p. 36

De Tafelronde (Bijzonder nummer Anthologie van Belgische en
Nederlandse visuele poëzie) (1972) XVII, 4, p. 19

Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift (2012) XXX, 117, p. 62

*Vorm & Visie. Geschiedenis van de concrete en visuele poëzie in Nederland en
Vlaanderen*. Samengesteld door Renaat Ramon. Poëziecentrum, Gent (2014), p. 238

hoogst diepst

welig rijp rauw

hulde aan P.M./T.v.D.

De Tafelronde (1972) XVII, 2-3, p. 35

Zieteratuur. Concrete en visuele poëzie uit Nederland en Vlaanderen. Redactie Karel
Ten Haaf. Passage, Groningen (2010), p. 57

ode

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid
door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent
(2008), p. 247

descartes

Raam (1973) XI, 91, p. 27

de seconde die volgt op

De Tafelronde (1973) XVIII, 1, p. 30-31

zou willen zou niet willen

waar een wil is waar een weg is

*Vorm & Visie. Geschiedenis van de concrete en visuele poëzie in Nederland en
Vlaanderen*. Samengesteld door Renaat Ramon. Poëziecentrum, Gent (2014), p. 239

zijn die is zoals die

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1972) XXV, 8, p. 759-760

Yang (1974) X, 53-54, p. 116

Vijftig na '50. Bloemlezing van de nieuwe poëzie. Samenstelling Willem M.

Roggeman en Hans van de Waarsenburg. Standaard, Antwerpen / P.N. van Kampen
& Zoon, Amsterdam/Baarn (1973), p. 60

ik onderscheid mij ik ben anders

indelingen verhoudingen

HET IS ZO NIET ZO IS HET (1978)

Ik is niet het juiste woord.

Van (Hollands voorzetset) (1978) I, 7-8, p. 23

Ik wil (niet).

Van (Hollands voorzetset) (1978) II, 10, p. 71

Poëziekrant 2000 XXIV/1-2/p. 40

Zoals ik (...), (...) niemand.

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 300

van vriendelijk komt toegeeflijk

De Vlaamse Gids (1978) LXII, 3, p. 44

Uitroeien is

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1978) XXXI, 5, p. 397

Het doel is een punt.

Heb ik jou?

Van (Hollands voorzetset) (1978) I, 7-8, p. 25

wat im frage blijft

Van (Hollands voorzetset) (1978) II, 10, p. 72

Beter goed dan beter.

Van (Hollands voorzetset) (1978) II, 10, p. 70

Eenzaam is ongelukkig.

De Vlaamse Gids (1978) LXII, 3, p. 44

De angst is niet de dood

Een man/een vrouw.

Van (Hollands voorzetset) (1978) II, 10, p. 73

Ik kan nooit goed doen.'

ik zeg juist wat ik zeg

De Tafelronde (1978) XXII, 1-2, p. 19

Verzint eer gij begint.

De Vlaamse Gids (1978) LXII, 3, p. 45

Ik kom voor in schrik,

Het begin is welkom.

Van (Hollands voorzetsel) (1978) I, 7-8, p. 24

Eenzaam maar niet alleen.

Het einde is in aantocht.

De Tafelronde (1978) XXII, 1-2, p. 20

Dat woord.

Het woord?

Wit.

De Tafelronde (1978) XXII, 1-2, p. 18

Ter plaatse gaan en blijven.

het kwaad (verwaandheid)

ik ben niet slechts gelaten,

Een overlevende.

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 299

Een deur doet een kamer vermoeden,

Hoe berooid is de hertogin,

Van (Hollands voorzetsel) (1978) I, 7-8, p. 29

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 300

zij draagt hem op haar handen

Bepaalt in de herhaling

De Vlaamse Gids (1978) LXII, 3, p. 46

In het zwaarbewaakte gebouw

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1978) XXXI, 5, p. 396

Vrede is eten met muziek. Sporen van oorlog in de Nederlandse poëzie. Van Gennep, Amsterdam (2005), p. 291

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 299

als ik te ver ga komt zij te dichtbij –

De Tafelronde (1978) XXII, 1-2, p. 17

Alles of niets

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1978) XXXI, 5, p. 394-395

Wat ik niet kon voelen, rook ik.

Van (Hollands voorzetsel) (1978) I, 7-8, p. 26-27

het is zo niet zo is het

Nieuw Vlaams Tijdschrift (1978) XXXI, 5, p. 398

JIJ NOEMT STOM WAT TAAL IS (1986)

De volmaakte appel is niet

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.30

Er was teveel, het was teveel.

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.31

Hou je heel veel van me?

Alles is hier zoals toen zij er was.

En noem je haar, dan gaat het evenzeer niet over haar?

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.30

Toen ik haar al lang niet meer verwachtte

Ik zei dat het niet kon

(door de telefoon)

Hotel New Flandres. 60 jaar Vlaamse poëzie. 1945-2005. Samengesteld en ingeleid door Dirk van Bastelaere, Erwin Jans en Patrick Peeters. Poëziecentrum, Gent (2008), p. 427

Ik heb gewoon gezegd wat ik erover denk!

Wat is meer waard?

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.31

Heel goedkoop is overal.

Als je arm ben kun je

Echt?

Zuiver noem jij wat kaal is.

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.31

Jij weet niet wat mooi is.

Hij had een onberispelijk gevoel voor smaak.

Mooi is nooit ongeveer.

Poëziekrant (2015) XXXIX, 3, p. 1

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.30

Schoonheid als vrijheid:

Dietsche Warande & Belfort (1985) CXXX, 8, p. 554

Wat begeerd wordt.

Dietsche Warande & Belfort (1985) CXXX, 8, p. 551

Als ze me niet graag zien komen

Gaat het zoal?

Heb ik het niet gedacht,

'Ik probeer eerlijk en goed te zijn:

Hij zal toch sowieso weer nee zeggen.

Alles is toegedekt en

Dietsche Warande & Belfort (1985) CXXX, 8, p. 552

Vecht desnoods voor vrede

Hij heeft altijd getracht zichzelf te zijn.

Als de oorzaak opgeheven wordt

Dietsche Warande & Belfort (1985) CXXX, 8, p. 552

Wie gewoon zichzelf gebleven is

In mijn beschrijving van de werkelijkheid

Nieuw Wereldtijdschrift (1985) II, 4, p.31

DE DRUIVEN DIE TE HOOG HANGEN (1994)

'De druiven waarvan hij

De Revisor (1992) XIX, 5, p. 60

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

'Ze wil niet dat ik met haar rekening houd

De Revisor (1992) XIX, 5, p. 61

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

Om te worden bemind

'Hij had het steeds gehad over

Onopvallend als hij is zal

Nieuw Wereldtijdschrift (1992) IX, 4, p. 46

(Tegenspraak wil hij voortdurend

Eerlijk durft ze niet te zijn want

Nieuw Wereldtijdschrift (1992) IX, 4, p. 46

'Het hem vragen kan niet

De Revisor (1992) XIX, 5, p. 61

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

Als hij zichzelf is

Nieuw Wereldtijdschrift (1992) IX, 4, p. 46

(Het begrip hond bijt

'Als ik niet bang was

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 24

(De werkelijkheid

'Wil ik het niet meer geloven

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 25

Omdat ze het weet moet ze

'Hij bemoeit zich met mijn zaken.

De Revisor (1992) IX, 5, p. 61

Wil ze haar gelijk halen

De Revisor (1992) IX, 5, p. 60

Als hij kwetst zijn het gevoelens.

Nieuw Wereldtijdschrift (1992) IX, 4, p. 46

Zijn behoefte aan geloof

Als ze onverschillig is

De Revisor (1992) XIX, 5, p. 61

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

('Dat er zoveel verandert

Wat hij niet kent vindt

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

Gerrit Komrij's Nederlandse poëzie van de 19de t/m de 21ste eeuw in 2000 en enige gedichten (2 delen). Bert Bakker, Amsterdam (2004 [1979]), 13de, herziene en vermeerderde druk. Zie ook: *De Nederlandse poëzie van de negentiende en twintigste eeuw in 1000 en enige gedichten; Komrij's Nederlandse poëzie van de 19de t/m de 21ste eeuw in 2000 en enige gedichten / De Dikke Komrij*, p. 1453.

(De cactus, alleen

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 25

Poëziekrant (1995) XIX, 3-4, p. 21

Waar de tijd is wordt hij korter.

De tegenspraak als

Dat hij bang is durft hij niet te tonen,

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 24

Ze verdedigen wat ze hebben.

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 25

Vrede is eten met muziek. Sporen van oorlog in de Nederlandse poëzie. Van Gennep, Amsterdam (2005), p. 185

Wat gelijken ze op elkaar

Nieuw Wereldtijdschrift (1992) IX, 4, p. 46

Vrede is eten met muziek. Sporen van oorlog in de Nederlandse poëzie. Van Gennep, Amsterdam (2005), p. 179

NIETS 21 liefdesgedichten (2005)

Dat ik niet tot de slotsom komen kan

Omdat jij niet komt,

Je raadsel is als

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 60

Niets wat jij zegt,

Ik doe het niet,

Wees toch kieskeurig,

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 58

Het maanlicht in

En naar mij toe komt

Wat ik zo jammer vind

Je bent niet hier

De 100 beste gedichten van 2005. Gekozen door Lut Missinne. De Arbeiderspers, Amsterdam-Antwerpen, [2006], p. 73.

Ik zag je in het zonlicht:

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 61

En ons herinneren

Dat ik je mooi vind –

Je komt niet aan.

Zo kwam het dan,

Wat zou ik loskomen,

Wilskracht om

Ik zal betalen.

Wat ik wil ontvluchten –

De angst te mislukken

Dat ik bij jou kon zijn –

IETS 21 liefdesgedichten (2007)

Alleen het doodgaan vind ik echt,

Ik ben al te groot

Poëziekrant (2006) XXX, 2, p. 28

Er past mij niets

Poëziekrant (2006) XXX, 2, p. 28

Als ik het jou beken

Wat jij mij vraagt,

Poëziekrant (2006) XXX, 2, p. 29

Ik heb ernaar verlangd,

Zoals ik jou goed ken

Ik zie jou zo

Kijk, zei ik, trots

Jij bent mijn voorwerp.

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 63

Toen jij niet klaar was –

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 62

De Nederlandstalige poëzie in pocketformaat. Samenstelling Philip Hoorne en Chrétien Breukers. Compaan uitgevers, [Maassluis] (2012), p. 214

Zoals je een kat pakt,

Jij dacht: het is voor mij,

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 62

Toen ik je had begrepen

Als jij op mij gelijkt

Als jij er niet zou zijn

Daar liep jij,

Ik die niets anders wil

Poëziekrant (2005) XXIX, 4, p. 63

Ik weet zo weinig

Wanneer jij hier bent

Groot Verzenboek. 555 gedichten over leven, liefde en dood. - Veertiende, herziene en uitgebreide druk, Tiel/Amsterdam: Lannoo/Podium (2009), p. 305

Ik wacht

Poëziekrant (2006), XXX, 2, p. 29

LANG LEVEN (2010)

Er wordt aan het leven

Zoals ik onderweg ben

De steen die zo zwaar is

Alsof ik kleiner

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 237

Veranderlijk

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 238

Alles met hoeken en haken

Je zei O, wat ben je voorzichtig.

Ik nam de benen

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 235

Verlaten wat ik gekozen heb.

(Als ik een huis bouw

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 236

Ik kan niet geven,

Wat ik niet kon,

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 239

Wat is er slecht aan mij

Indien

Het Liegend Konijn (2007) VIII, 1, p. 165

Ik noem jou mijn verlangen –

Het Liegend Konijn (2007) VIII, 1, p. 164

'Het is geschied.

Altijd heb ik

Vrijheid, denk ik, wat een trouweloos woord,

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 24

Het is een zee van licht,

Het Liegend Konijn (2010) VIII, p. 166

Waar ik zijn wil

Het Liegend Konijn (2010) VIII, p. 240

Eerlijk gezegd wil

Jij, kloppend hartje in mijn hand –

In het voorbijgaan heb ik het gezien,

Straks wordt het zo

Het Liegend Konijn (2007) V, 1, p. 241

Lof der vergetelheid

Het Liegend Konijn (2010) VIII, 1, p. 167

Lof der vergissing

Revolver (1992) XIX, 1, p. 13

GEBLOEMLEESDE GEDICHTEN

Een schot in de roos

Zij was zo mooi in

Poëziekrant (2000) XXIV, 1, p. 39

Waarom ben je niet bij mij. Een persoonlijke keuze uit de Nederlandstalige

liefdespoëzie. Samenstelling Arie Boomsma. Prometheus, Amsterdam (2013), p. 98

We waren lui en onverschillig

Poëziekrant (2000) XXIV, 1, p. 40

Gerrit Komrij's Nederlandse poëzie van de 19de t/m de 21ste eeuw in 2000 en enige gedichten (2 delen). Bert Bakker, Amsterdam (2004 [1979]), 13de, herziene en

vermeerderde druk. Zie ook: *De Nederlandse poëzie van de negentiende en*

twintigste eeuw in 1000 en enige gedichten; *Komrij's Nederlandse poëzie van de*

19de t/m de 21ste eeuw in 2000 en enige gedichten / De Dikke Komrij, p. 1453.

Als ik de tijd dood pleeg ik

Als ik een grens trek

'Aan de Nederlandse taal'

ONGEBUNDELDE GEDICHTEN

'het teken van de christenmens'

De Tafelronde (1970) XV, 3-4, p. 58

klein grootst

De Tafelronde (1970) XV, 3-4, p. 59

Waardevast

Yang (1980) XVI, 96, p. 58

Radar (1977) II, 3-4, p. 53

Ik kijk

Radar (1977) II, 3-4, p. 54

ronder dan ovaal is rond is

Radar (1977) II, 3-4, p. 55

Denkend aan Albert Camus

Dimensie (speciaal nummer Willem Roggeman) (1979) III, 3, p. 25

ciel couvert

Yang (1980) XVI, 96, p. 59

Bedenking van de mensen aan de macht

Yang (1980) XVI, 96, p. 60

Binnen de redelijke perken

Dietsche Warande & Belfort (1985) CXXX, 8, p. 553

Nationale Ballade Nationale

Trends (1988) XIV, 365, p. 117-119

Behoeftte heeft hem trouw

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 24

Hoe zou zijn geest vrij zijn,

Poëziekrant (1993) XVII, 1, p. 25

'Ik wil bloot zijn en beginnen'

Dietsche Warande & Belfort (1995) CXL, 6, 689

Liefdesgedicht

Online publicatie op 14 december 2012.

Uit: *Ooteote* (LL41).

<<http://ooteote.nl/2012/12/ll41-mark-ingsingelliefdesgedicht/>>

De Echinocactus grusonii,

Online publicatie op 13 juli 2015.

Via 'Den Botaniek' of de 'Tuin der Poëten' (Antwerpen).

<<https://www.antwerpen.be/nl/info/558d3e90aba8a713c78b45fa/gedicht-de-echinocactusgrusonii-cactaceae-spreekt-u-aan-mark-ingsingel>>

DE GEDICHTEN VAN MARK DONCKERS

PANORAMA (1956)

GISTEREN

Het oordeel

De verliefden

Avond aan de Neet

Ik lust de wijn wel maar niet de droesem,

Want elke, elke droom is dood geboren,

Ik zal mijn droefheid dragen

En ik zal verder, immer verder dwalen.

Zijn onze angstige pilatuszonden
Avond

VANDAAG

Tristesse
Droevig konstateren
Er is maar ene vraag die blijft:
Wij zoeken naar een woordje tussen ja en nee,
Dialoog
Bedenking van tussendoor
Alledaags verlangen
Ballade van het noodlot

ONS DERDE LAND (1958)

bij de vissen zullen wij het vinden
kleuren van schalmeien
uit de geluiden
toen de stad de brug werd met je ogen
met de stoelen met de regen met de ruiten
jij bent het woord
sprookje
ik schenk een lelie
regen langs mijn raam
jij bent de bedding
ik heb nog eens gezeten
ik zal het lied zijn
langs de achterzij der dromen
jij zal mijn hartstocht zijn
de kinderen borduren sprookjes
ons lied
met de sloopshoorn en de mist
nu ben ik rustig
in dit land
schoon zijn jouw vormen liefste
aan jouw borst

ik spin dauwdraden
mijn woorden liggen aan het strand
leef op mijn vel op mijn huid